

Йордан Йовков
Борба до смърт

След Богоявление хвана тежка зима. Нощем, под бледните лъчи на месеца, снегът блещеше като стъклен. Или небето потъмняваше пак и започваше да вали сух ситен сняг, който всякаш не падаше на земята, а само се въртеше във въздуха. Мъртва и глуха изглеждаше бялата равнина, като пустиня. И ето сред вятъра и вилицата се дочуваше проточен вълчи вой, самотен, плачлив, страшен. Тоя вой се издигаше, проецаваше могъщо и кръвожадно и изведнаж секваше. Тогаз, след късо мълчание, колкого да дойдат на себе си, захващаха да лаят кучетата, но повече виеха, отколкото да лаят, както правят всякога, когато усетят гад.

По стъпките, които беше оставил на снега, по гласа и големия страх у кучетата, можеше да се заключи, че вълкът не е от обикновените, а ще е някой много голям.

– Дошел е на вълците царя им, ей! – казващ Петър овчарят. – Видях му стъпките – колкото ръката ми са, като стъпките на даначе. Аз ще река, че е някой единак.

– Какво е туй единак? – питаше Васил, който не разбираше от вълци, пък и много не се безпокоеше.

– Единак ли? Единак е... кога вълчицата роди, да речем, три-четири вълчета, измрат другите, а остане само едно. Тогаз туй вълче суче всичкото мляко на майка си, та става много голямо. Такъв вълк и като порасне, все самичък ходи и, дето се казва, сам си върши работата. Лоша гад! Проклет гад! – стисна зъби Петър и погледна към заснеженото поле. – Ама да ти кажа ли, Василе, нямам страх, Анадолеца ще му доде дохак – прибави Петър ободрен и се позасмя.

Анадолецът, или Пашата, както му казваха още, беше най-хубавото куче на Петра. То беше голямо, черно, с дълга космата опашка и с увиснали уши, каквито са ушите и козината на каракачанското куче. Анадолецът не приличаше на другите кучета. Преди всичко, самият му вървеж беше особен. Обикновено, кучетата, когато са добре разположени, вървят на ситен тръс, с вирната и завъртяна на кравай опашка. Анадолецът крачеше бавно, като мечка, гледаше надолу и от движението при ходенето главата му се поклащаше ту наляво, ту надясно. Погледът му беше самоуверен, горд. Другите кучета често се умилкваха около Петра или си играеха едно с друго и тогаз очите им весело светеха и около раззиналите им уста се явяваха бръчки, тъй че изглеждаше, като да се смеят. Анадолецът се държеше настрана, нежности не знаеше, беше сериозен и недостъпен.

Още през деня, когато подухването на вятъра донесеше до обонянието им миризмата на вълк, кучетата скачаха като ужилени и

започваха да лаят. Анадолецът много не се тревожеше и както си лежеше, подигаше глава, помирисваше въздуха и глухо изръмжаваше – като че се чуваха далечни гръмотевици. След туй той слагаше глава на предните си нозе, но очите му горяха и будно следяха всичко.

Вълкът ви няколко нощи подред, обикаляше, както се вижда, около чифлика, но още не се решаваше да нападне. Въпреки туй Петър се беше приготвил да го посрещне. С червено, изпечено лице, с козязици на колената, с един кожух отдолу и друг отгоре, облечен от глава до крака в кожи и космат, като ескимосец, той поизчисти големия си черногорски револвер, поправи тук-таме и плета, дето беше се смъкнал. Вечер той грижливо прибираше овцете в саята, а сам, от страха не се посрами на стари години, лягаше на вратата. Анадолецът и другите кучета оставаха отвън агъла.

Снегът си валеше, ситен, тих. Вълкът вече не се чуваше и Петър се поотпусна. Една вечер той излезе да наобиколи около чифлика. Снегът скърцаше под замръзналите му цървули. На едно място той видя, че кобилите от хергелята бяха се събрали накуп и пръхтяха, а едно куче се валише в снега пред тях и се умилкваше. Петър не обърна внимание, върна се и си легна в саята. Отън покрай плетищата бяха налягали доста овце, но Петър не ги прибра – нали вълкът не се чуваше вече?

Не беше изкарал един сън, когато овцете се урнаха отгоре му и го събудиха. Той отвори очи и като че се вцепени: един голям вълк със зинала червена уста (стори му се голям като магаре) гонеше овцете из агъла и която стигнеше, оставяше я мъртва на земята. Изпращя плетът, нещо като топка се втурна в агъла и ето вълкът, изправен на задните си крака, сгоеше срещу други страшни уста и страшни зъби. Анадолецът беше довтасал. Чуваше се ръмжение, като че се късаха вериги, вълкът и кучето се бореха все тъй прави, все тъй гърди срещу гърди.

Изракаха челюсти като клещи, вълкът се прехвърли през плета, погнаха го кучетата. Тогаз Петър дойде на себе си, взе да вика и да стреля. Вълкът беше издавил седем овце, изпохапал беше още няколко. Но загубата не беше само тая. Като прегледаха на сутринта хергелята, видяха, че една млада кобила е с разкъсани ноздри, а отзад на хълбока и зееше и друга голяма рана. Тогаз се досетиха и разбраха какво куче беше видял вечерта Петър не беше куче, а вълкът. Вълците си служат с тая хитрост ще легне някой, ще се завъргала из снега, ще се умилква. И някоя млада кобилка, подтиквана от неотразимо любопитство, ще тръгне да види какво е туй нещо, да го подуши. Тогаз вълкът скача и я хващазя ноздрите. Тъй беше направил и снощният вълк. Освен че е голям и

силен, тоя враг изглеждаше да е и хитър.

Отсега нататък надеждите на Петра бяха само на Анадолеца. Той го хранеше добре с просяна каша, хвърляше му хапки хляб, които Анадолецът ловеше с устата си, както децата ловят топка. И драго му беше да го гледа: настръхнал, с щръкнала гъста козина, посипана със сняг, със запалени очи, като въглени. Върви той и се поклаща, горд, гневен, як като лъв. „Дръж се, Паша – викаше му Петър. – Дръж се мъжки!“.

В безстрашието си Анадолецът ставаше безразсъден. Една нощ кучетата се разляяха, Петър излезе навън. Нямаше никакво съмнение – вълкът беше дошел. Изведнаж едно жълто куче се спусна в една посока, след него и другите. А след малко, като стрела, без да издаде звук, се спусна и Анадолецът. От лаенето се виждаше, че кучетата бяха се отдалечили. Изведнаж се чу страшна врява – лай, ръмжение, писък и – всичко утихна. След малко се върна Анадолецът, клекна и взе да ближе раните си. Върнаха се и другите кучета, но жълтото куче го нямаше. Вълците бяха го изяли.

От стъпките, които на другия ден внимателно разгледа, Петър разбра, че тоя път вълците са били много. Един вълк е подмамил кучетата, престорил се е, че бяга, и ги е увлякъл. Другите са ударили тогаз отзад и са ги обградили. Тъй бе разкъсано жълтото куче. Между другите стъпки Петър позна и стъпките на големия вълк. И той е бил тук. „Той е бил командиря им“ – мислеше си Петър.

Анадолецът се отърва от тая клопка, отърва и другите кучета. Явно беше как от ден на ден той ставаше по-безстрашен, по-лют. Още веднаж, докато имаше месечина, Петър го видя да се бори с вълка гърди срещу гърди. На два-три пъти те се оставяха и пак се залавяха. Анадолецът вземаше вече връх над вълка.

А зимата продължаваше. Върху старая сняг често превалияваше нов. Всичко живо изгладня и се устреми към селата. Сутрин по пресния сняг личаха дирите на яребици, на зайци, на лисици. А малко по-настрана – из дълбочината на полето – идеше уединената пътека и едрите стъпки на вълка.

Нощите станаха тъмни, падаше и мъгла. Петър прибираще овцете в саята, а сам, както по-рано, лягаше на вратата. Той не виждаше вече вълка, но знаеше, че дохожда чуваше ръмжение, чуваше тракане на зъби, кучетата лаеха като попарени. На другия ден Петър разглеждаше дирите по снега. Той беше доволен, усмихваше се: все по-далеч и по-далеч се местеха дирите на вълка. Зъбите на Анадолеца го караха да се връща и да завива настрана.

– Василе, ношес вълкът пак мина под прозореца ти – казваше весело Петър.

– Мина ли? Аз не съм го усетил.

– Мина, ама към саята не смседа припари. Анадолеца го връща.

Като се върнеше, Петър изнасяше малко хляб наАнадолеца. „Брава, Паша, брава“ – говореше той и го гледаше възхитен. И в неговите очи кучето му се виждаше страшно: охранено, с широк закръглен гръб, с гневни очи. Едвам поглеждаше Петра, като че не го познаваше. „И то е същи звяр, и то е като вълка“ – мислеше си Петър.

Като разбра, че вълкът е вече надвит, на Петра се доця да го досвърши, да го доунищожи. Той взе да пази ноця с пушка, но вълкът не дохождаше. Нямаше го, когато пазеше, дохождаше, щом се прибереше. Тогава Петър намери стар вълчи капан и го постави на пътя на вълка. Сега вълкът не минаваше вече и покрай прозореца на Василя, а посрещнат от Анадолеца по-далеч, завиваше настрана, тръгваше по една пътека и прескачаше през дълбокия ров, който ограждаше градината. На това място беше сложена вместо мост една дъска, но вълкът не минаваше по нея, а прескачаше от единия бряг на другия. Там, дето винаги бяха се забивали в снега предната му нозе, Петър постави капана. Той беше завързан с верига за железен кол, прикрит беше добре.

Тая ноц, като за проклетия, Петър спа дълбоко. Чу на два-три пъти в съня си ръмжение, каза си дори: „Много дълго се борят“, но не стана. Когато взе да се развиделява, отърча при рова. И остана като гръмнат не вълк беше се хваная в капана, а Анадолецът. И беше мъртъв, вкочанен. На гърлото му имаше голяма рана, като че беше заклан. От кръвта имуснегът беше начервен.

Петър разбра каквобеше станало: кучето и вълкът бяха се давкали и късали цяла ноц. Друга кървава дия се виждаше по снега и отвеждаше към полето. Петър я проследи, направи две-три крачки и подигна очи: в дрезгавината, не твърде далеч, той забеляза вълка. Той не бягаше, не вървеше, а едвам се влачеше. Направеша една-две крачки и падаше, опитваше се да стане и пан се поваляше. И той губеше последните си сили, и неговата кръв изтичаше...

Изумен от туй, коего виждаше, Петър забърза към чифлика, за да обади на Василя. Ситният сняг валеше пред него във въздуха, удряше го по лицето, влизаше в очите му.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: екип на abc дизайн или Мартин Митов

Публикация

Йордан Йовков, „Събрани съчинения в шест тома“, Том трети; „Български писател“,
С. 1977. Под общата редакцията на Симеон Султанов.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7825>]